

Det Multifunktionelle Jordfordelings projekt (MUFJO) er nu afsluttet, men arbejdet med klima- lavbundsprojekterne og natur- og rekreative projekter i ådalen fortsætter. Samtidig har Viborg Kommune sammen med Randers og Favrskov

Kommune, Naturstyrelsen og Københavns Universitet igangsat et nyt projekt, der bl.a. indebærer at der skal nedsættes et landskabsråd for ådalen. Læs mere om alt dette i det sjette nyhedsbrev om aktiviteterne i Nørreådal.

Nyt forum for den grønne omstilling i Nørreådal

Samarbejdet med lodsejere og interessenter i Nørreådal videreføres i et landskabsråd, som bl.a. får til opgave at udarbejde oplæg til den fysiske planlægning for ådalen.

Samarbejdet om landskabsstrategien '*Nørreådalens Fremtid*' bliver nu videreført med et nyt landskabsråd, der kommer til at bestå af lodsejere, repræsentanter for lokalsamfund og foreninger, lokale politikere og Naturstyrelsen. Det kommende landskabsråd får til opgave at være drivende for en samlende planproces i ådalen og får status som rådgivende i forhold til byrådene i hhv. Randers, Favrskov og Viborg kommuner.

Samarbejdet har modtaget en bevilling på 850.000 kr. fra partnerskabet Plan22+, som består af Plan- og Landdistriktsstyrelsen og den filantropiske forening Realdania+. Et væsentligt element i Plan22+ indsatsen er at give støtte til kommuner til at udvikle og afprøve nye løsninger på, hvordan man kan arbejde med at indfri klimamålsætninger gennem fysisk planlægning. Plan 22+ og projektet i Nørreådal skal undersøge og vise, hvordan fysisk planlægning kan bidrage til at indfri klimamålsætninger, samtidig med at der sikres rammer for at udvikle velfungerende byer og landområder med høj livskvalitet for mennesker.

Danmarks første landskabsobservatorie

Nørreådal søges, i tråd med ambitionerne i landskabsstrategien, oprettet som Danmarks første 'landskabsobservatorie' under den Europæiske Landskabskonvention. Landskabsobservatoriet skal bidrage til at understøtte landskabsrådets faglige arbejde og rådgive byrådene og landskabsrådet. Observatoriet sammensættes af forskere fra Københavns og Aarhus universiteter, repræsentanter for landskabsrådet, de deltagende kommuner og Naturstyrelsen.

Landskabsrådets sammensætning

Landskabsrådet udpeges af de tre kommuner og forventes at bestå af 30 personer, der skal repræsentere lodsejere, lokalsamfund og foreninger, kommuner og Naturstyrelsen. Det prioriteres ved udpegningen, at der fra alle interessentgrupper udpeges lokale repræsentanter, og at der sikres en geografisk repræsentativ fordeling af repræsentanterne.

De tre kommuner vil skriftligt kontakte lodsejere og lokale foreninger og organisationer og bede om tilkendegivelse af interesse for at deltage i landskabsrådet

Fakta

- Landskabsstrategien Nørreådalens Fremtid er udarbejdet som et samarbejde mellem de tre kommuner Randers, Favrskov og Viborg, Naturstyrelsen og Københavns Universitet.
- Plan22+ støtter 11 pilotprojekter i femten kommuner, som vil vise, hvordan den fysiske planlægning kan understøtte en bæredygtig udvikling af by- og landområder og bidrage til statens og kommunernes mål om CO2-reduktioner.
- Viborg Kommune har sekretariatsfunktionen for samarbejdet.

Kontaktperson i Viborg Kommune:

Jørgen Jørgensen
mail: jojo@viborg.dk
tlf. 87 87 55 69

Læs mere om landskabsstrategierne her:
Landskabsstrategier for Nørreådalens fremtid - Viborg Kommune

Status på jordfordelingerne og klima- lavbundsprojekter

MUFJO

I perioden 1. nov. 2022- 1. april 2023 lykkedes det desværre ikke at gennemføre handler i den sidste jordfordeling i det Multifunktionelle jordfordelingsprojekt i Nørreådal, MUFJO. MUFJO-projektet er dermed afsluttet.

Klima- lavbundsprojekterne i Kvorning og det nye Velds og Ørum Enge, med de tilknyttede jordfordelinger, fortsætter imidlertid uafhængigt af dette. Kirsten Elvang Coolidge bliver ny jordfordelingsplanlægger i området, efter Erik Steen Kristensen. Erik har travlt med andre opgaver/projekter, ligesom han har ønsket, at gå ned i tid. Han vil således stadig være tilgængelig for Kirsten, til en god overlevering og sparring.

Kvorning Klima-lavbundsprojekt

I Kvorning klima-lavbundsprojektet arbejdes der på at få afsluttet den 4. jordfordeling. Endvidere indgås projektaftaler med de lodsejere, der skal beholde projektjord og modtage engangskompensation.

Mogens Wiedemann Daabeck har overtaget arbejdet med jordfordelingen efter Terese Fosen Kyed, der er på barsel. Der var en delkendelse 3 i Kvorning projektet med skæringsdato pr. 1. maj 2023, hvor i alt 210 ha. skiftede ejer, og der bliver en kendelse igen i Kvorning pr. 1. december 2023. Der er sket en del handler hen over sommeren og efteråret, så det ser lovende ud til 1. december

Naturstyrelsen arbejder sammen med konsulenten på miljøøkonsekvensrapporten. Det forventes, at den kommer i høring til februar 2024. I løbet af første halvår håber vi på at kunne indgå de sidste lodsejraftaler og modtage de nødvendige

myndighedstilladelser. Hvis alt går godt, vil anlægsarbejdet kunne igangsættes ca. 1. august 2024. Der laves forberedende arbejder med fjernelse af gammelt trådhegn og lignende i løbet af foråret 2024.

Der bliver foretaget biomassehøst på de arealer som Naturstyrelsen står som ejer af.

Hegnet omkring hjortefarmen er ved at blive nedtaget, og der bliver i stedet opsat et almindeligt kreaturhegn. Samtidig vil der blive etableret stisløjfe for gående og et særligt tracé for ridende igennem hjortefarmen. Stien er endnu ikke færdiganlagt.

Sti igennem den nu nedlagte hjortefarm. Den indtegnede vandrerute er ad eksisterende og nye stier. Den er endnu ikke afmærket derude. Der kommer flere forløb samt afmærkning af disse senere.

fortsættes på næste side →

Renovering af kvægtunnel Kvorning Møllevej/Overgårdsvej

Viborg Kommune og Naturstyrelsen får udført renovering af én af kvægtunnelerne og fjerner én anden på Kvorning Møllevej (se kort). Viborg Kommune er bygherre på projektet som udføres af entreprenør Kaj Bech.

Viborg Kommune er lodsejer på sydsiden af bro 1, mens den nordlige side er privatejet. Efter aftale med ejeren fjernes bro 1 og vejen genopbygges, og samtidig udvides den med 1 m mod syd, da den i dag pga. udskridning fra siderne er indsnævret i forhold til det resterende vejprofil. Naturstyrelsen er lodsejer på begge sider af bro 2. Her opføres en ny kvægtunnel i stål med samme placering som den gamle betontunnel, der så fjernes. EU projektet MERLIN under Horizon 2020 medfinansierer arbejdet

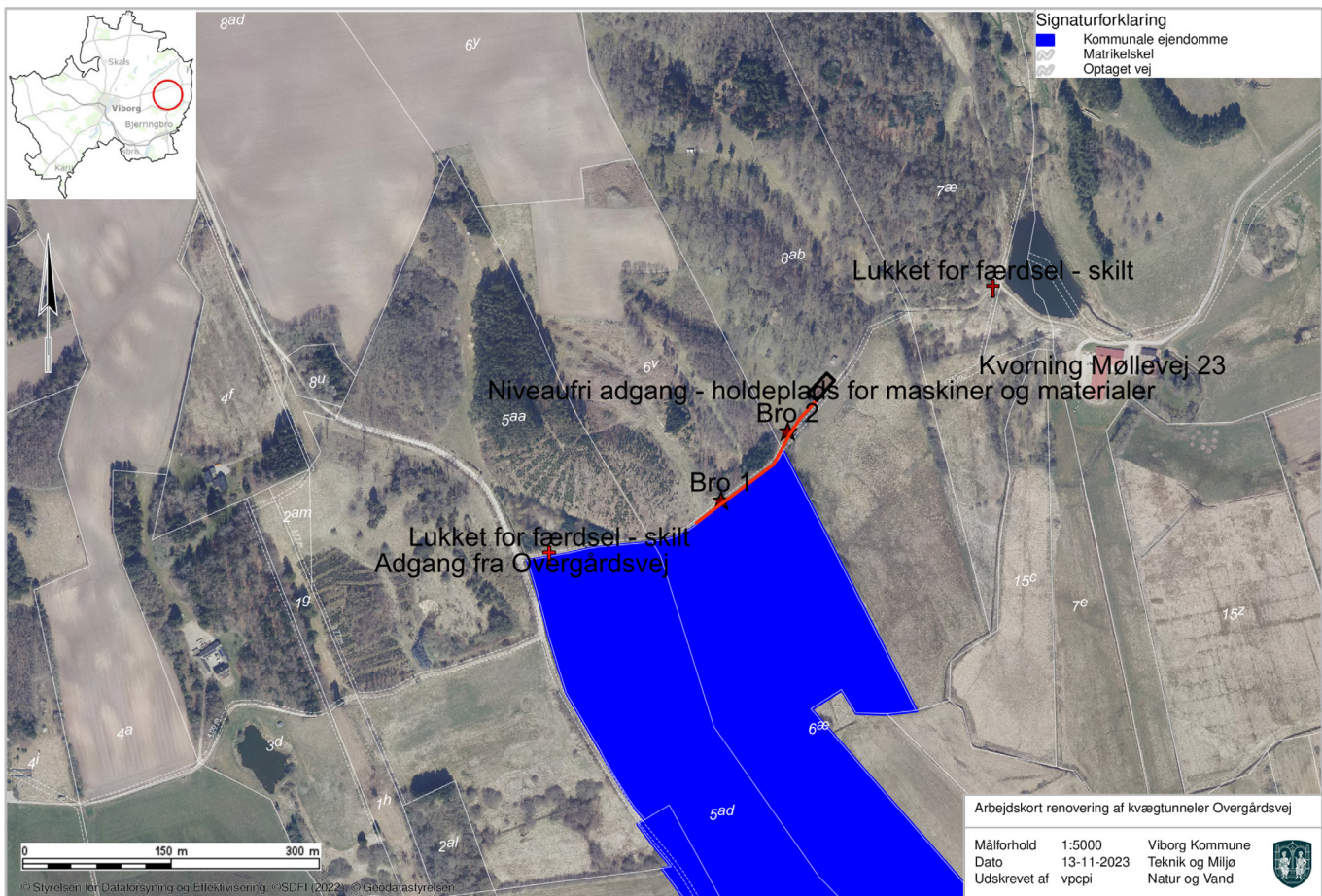
Arbejdet blev påbegyndt i starten af november og forventes at vare ca. 4 uger. Kaj Bech har opsat afspærringskilte med "Lukket for færdsel", der vil stå der mens arbejdet udføres. Arbejdskørsel vil så vidt muligt foregå med adgang fra vestsiden (Overgårdsvej). De lokale lodsejere i området er orienteret.

Baggrund for renoveringen

I slutningen af 2022 fik Naturstyrelsen firmaet Broconsult til at vurdere de to kvægtunneler. De vurderede, at broernes tilstand er ringe, og de anbefalede at opføre nye, hvis de skulle fungere som langtidssikrede holdbare løsninger.

Renoveringen skal understøtte projektets positive effekter i forhold til adgang til naturområderne. Ved at skabe en fremtidssikret adgang via kvægtunnel til et højereliggende areal, hvor dyrene både kan finde læ og gå "tørskoet", skal det blive lettere i fremtiden at få græsset de våde engarealer ned til Nørreå. Den nye tunnel har en forventet levetid på min. 70 år.

Ved bro 1 er der ikke gennem projektet mulighed for at sammenbinde græsning til Nørreådalen og lavbundsprojektet. Men da Viborg Kommune har erhvervet arealet syd for broen, for at sikre gode vilkår for den sjældne plante gul stenbræk (se nyhedsbrev 5), har Kommunen som lodsejer også en vedligeholdelsesforpligtigelse i forhold til den private fællesvejs tilstand. Derfor har vi valgt at få denne bro sløjfet, samtidig med der bliver opført en ny bro 2

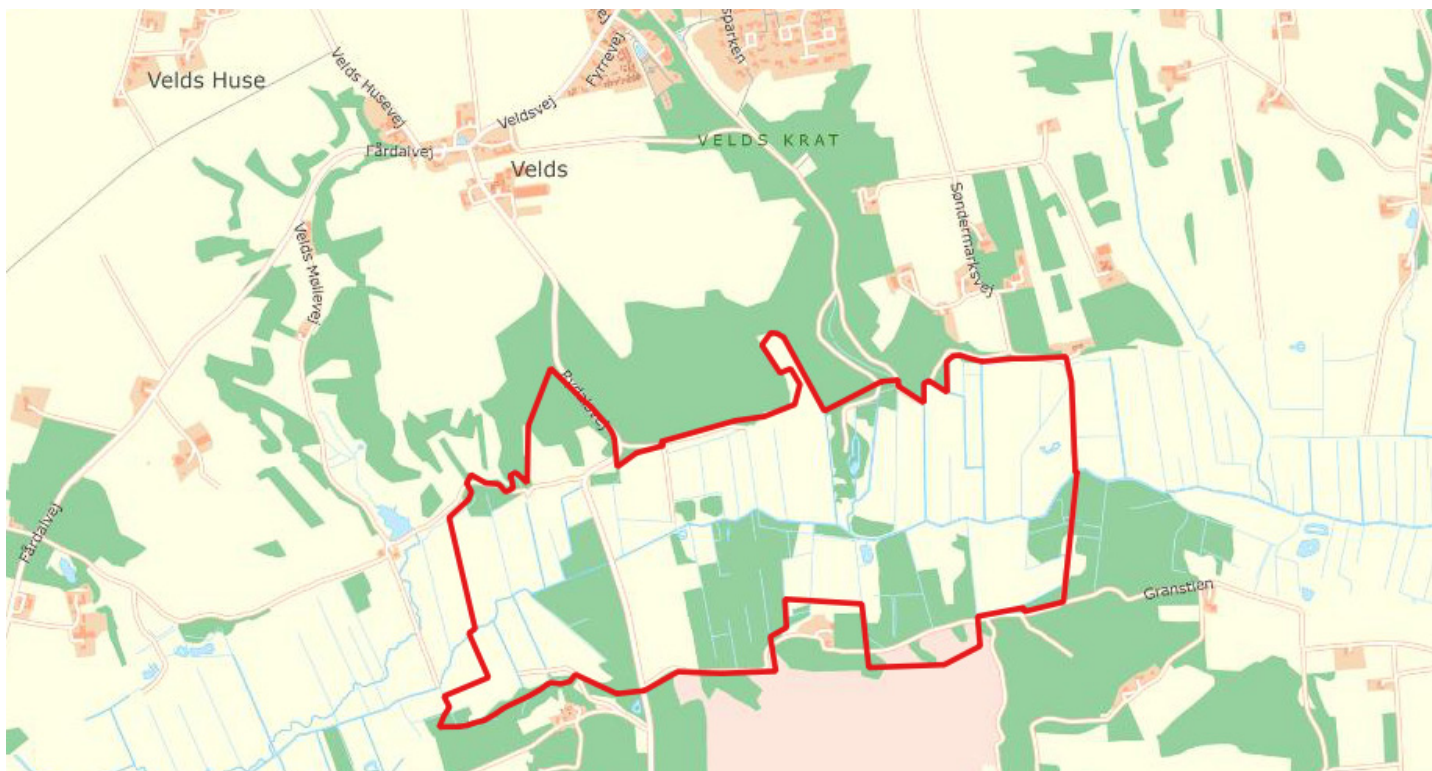

Opstart af klima-lavbundsprojekt Velds og Ørum enge

Tirsdag d. 24. oktober 2023 afholdt Naturstyrelsen lodssejermøde i Løvskalhus om opstart af et klima-lavbundsprojekt i området Velds- og Ørum enge. På mødet præsenterede Torben Ebbensgaard fra COWI forundersøgelsen af: **naturgenopretningen i området.**

Projektets formål er at skabe naturlig hydrologi og mindske CO²-udledningen ved at vådgøre tørveholdig jord i engene og afbryde grøfter og dræn. Samtidig kan projektet gavne ådalens naturtyper. Projektet træder i stedet for Viborg Kommunes naturplejeprojekt under den nu afsluttede multifunktionelle jordfordeling. Ved overgangen til et klima-lavbundsprojekt er det nødvendigt at gennemføre ekstra forundersøgelser. Fx skal der udtages fosforprøver og der skal udarbejdes en hydrologisk model, der kan vise den fremtidige afvandingsituation

I klima-lavbundsprojektet er der mulighed for engangskompensation og/eller jordfordeling. Det blev på mødet nævnt, at jordfordelingsplanlægger Kirsten Elvang Coolidge fra Landbrugsstyrelsen påbegynder dialogen med lodsejerne i området i november. NST og Landbrugsstyrelsen har efterfølgende besluttet at dialogrunden først igangsættes, når den supplerende forundersøgelse er færdig, da de endelige konsekvenskort anses for et vigtigt materiale i dialogen med lodsejerne. Den supplerende forundersøgelse, herunder konsekvenskortene, forventes at foreligge i løbet af foråret.

Rød polygon viser projektområdet for Velds og Ørum enge Klima-lavbundsprojekt

Øby klima- lavbundsprojekt

I Øby Klima-lavbundsprojekt blev der afholdt fælles lods-ejermøde i Løvskaalhus tirsdag d. 3-10-2023. På mødet blev resultaterne af forundersøgelserne præsenteret og en jordfordeling blev igangsat.

- Projektleder Linda Udclit, Naturstyrelsen, orienterede om bl.a. den ejendomsæssige forundersøgelse.
- Rådgiver Jane Rosenstand Laugesen, rådgivningsvirksomheden Envidan, gennemgik resultaterne af de tekniske- og biologiske forundersøgelser i området.
- Jordfordelingsplanlægger Kirsten Elvang Coolidge, Landbrugsstyrelsen, fortalte om jordfordeling.
- Endelig blev der nedsat et lodsejerudvalg, med henblik på vurderingsforretning og taksering af jorderne.

Til lodsejerudvalget skulle vi bruge 3-5 lodsejere samt en lokal planteavlskonsulent. På mødet meldte følgende lodsejere sig til udvalget:

- Henning Pedersen
- Jørgen Kjær Mikkelsen
- Martin Holm
- Peter Blendstrup Rasmusen

Forventet skæringsdato for jordfordelingen bliver 1-12-2024

Kirsten Elvang Coolidge bliver ny jordfordelingsplanlægger i området, efter Erik Steen Kristensen. Erik vil, som tidligere nævnt, stadig være tilgængelig for Kirsten, til en god overlevering og sparring.

Se mere om projektet på hjemmesiden:
<https://nst.dk/klima-lavbund-oebysyd>

Kontaktpersoner i Landbrugsstyrelsen

Vedr. jordfordeling Kvorning klima-lavbundsprojekt:

Mogens Wiedemann Daabeck
 E-mail: mogdaa@lbst.dk
 Tlf.: 21 38 15 43

Vedr. jordfordeling i Velds og Ørum enge:

Kirsten Elvang Coolidge
 E-mail: kircoo@lbst.dk
 Tlf.: 51 15 13 18

Kontaktperson i Naturstyrelsen

Vedr. Kvorning og Velds og Ørum Enge:

Martin Nissen Nørgård
 E-mail: marno@nst.dk
 Tlf.: 93 56 41 00

Kontaktpersoner Viborg Kommune:

Vedr. naturprojekter og pleje:

Eva Christensen
 E-mail: echr@viborg.dk
 Tlf.: 87 87 55 71

Vedr. rekreative projekter og naturpleje:

Carina Pilgaard
 E-mail: cpi@viborg.dk
 Tlf.: 87875562